

Niet-technische samenvatting 2016386

1 Algemene gegevens

1.1 Titel van het project	Praktisch onderwijs paard t.b.v. studenten Diergeneeskunde
1.2 Looptijd van het project	5 jaar
1.3 Trefwoorden (maximaal 5)	Onderwijs Gezondheidszorg Paard Practicum Diergeneeskunde

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project.

<i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i> | ☐ Fundamenteel onderzoek |
	☐ Translationeel of toegepast onderzoek
	☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
	☐ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid of het welzijn van mens of dier
	☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	☒ Hoger onderwijs of opleiding
	☐ Forensisch onderzoek
	☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

- 3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)

Praktisch onderwijs ten behoeve van studenten diergeneeskunde, die zich trainen op het gebied van diagnostiek, en diverse klinische vaardigheden bij het paard.

Alle practica op één na worden uitgevoerd bij paarden, bij 1 practicum worden kalveren gebruikt. Dit laatste practicum betreft een training voor bloedafname bij veulens, waarbij kalveren worden gebruikt om te trainen. Er zijn geen veulens beschikbaar voor deze training in de periode van het jaar waarin deze training plaatsvindt, terwijl kalveren het hele jaar door beschikbaar zijn.

- 3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?
- De samenleving heeft goed opgeleide dierenartsen nodig om de gezondheid en het welzijn van dieren te bevorderen. Daarbij is een goede training, deels met echte dieren, essentieel. Door die training kunnen afgestudeerde dierenartsen zieke dieren goed behandelen, voorkomen dat dieren ziek worden, de gezondheid van dieren in de gaten houden en allerlei wettelijke taken goed uitvoeren. Het goed kunnen uitvoeren van het klinisch onderzoek, inclusief een aantal praktische vaardigheden die voor een adequaat opgeleide dierenarts van essentieel belang zijn, wordt door dit project voor wat betreft onderzoek en behandeling van het paard ondersteund.
- 3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?
- Dit project betreft paarden, pony's en een beperkt aantal runderen. In totaal zal het gaan om maximaal 485 practica aan dieren per jaar (2425 in vijf jaar), die in bijna alle gevallen meerdere malen worden ingezet.
- Voor een van de werkprotocollen gebruiken we 4 kalveren per jaar, dit leidt tot 20 kalveren per 5 jaar. Voor het chirurgisch practicum (dat terminaal is) gebruiken we 10 dieren per jaar, dit leidt tot 50 dieren per 5 jaar. Per jaar resteren 471 practica (485 dieren per jaar totaal - 4 kalveren - 10 paarden in het chirurgisch practicum) bij paarden die worden hergebruikt. Om voldoende rusttijd te kunnen inbouwen heeft de afdeling 17 onderwijspaarden, waarbij gemiddeld elk jaar 2 dieren worden vervangen i.v.m. ziekte en/of ouderdom. Dit resulteert over 5 jaar in 10 nieuwe dieren die aangeschaft worden. Hiermee komt het totaal aantal dieren per 5 jaar op $17+10+50 = 77$ paarden en 20 kalveren.
- 3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?
- Diverse onderdelen zijn niet prettig voor de dieren. Sommige dieren kunnen pijn hebben, bijvoorbeeld als gevolg van het oefenen van een behandeling (bijv. het geven van een injectie). Daarnaast kan het gedurende een aantal uren in de onderwijsruimte staan voor stress zorgen. Daarom wordt na gegeven onderwijs vaak een rusttijd in acht genomen, waarin de dieren niet worden lastiggevallen. Die rusttijd verschilt per handeling en varieert van 1 tot 7 dagen.
- 3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?
- Alle practica brengen licht ongerief met zich mee. Het chirurgisch practicum is een terminaal experiment.
- 3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?
- Alle dieren die voor de beschreven practica worden gebruikt blijven zolang zij in goede gezondheid zijn in leven en blijven bij de Faculteit Diergeneeskunde gehuisvest. De dieren die in het chirurgisch practicum worden gebruikt worden aan het eind van het practicum tijdens algehele anesthesie **gedood**.

4 Drie V's

4.1 **Vervanging**

Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.

Studenten leren en oefenen veel vaardigheden op namaakdieren en namaakorganen van dieren, maar moeten daarnaast een aantal keren met echte dieren hebben geoefend. Dit als voorbereiding op het onderwijs met echte patiënten. Waar vervanging van deze proefdieren mogelijk is, is dit in het verleden al gebeurd. Ook nu wordt nog steeds gezocht naar andere methoden, zo wordt binnenkort de "haptic horse" aangeschaft, dit is een kunstpaard waarop het rectaal onderzoek kan worden getraind zonder hiermee een echt dier te belasten. Door gebruik van dergelijke simulatiemodellen, is het mogelijk het aantal trainingssessies met levende dieren terug te brengen en een deel van deze trainingssessies te vervangen door gebruik van deze simulatiemodellen.

4.2 **Vermindering**

Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.

Er worden zo min mogelijk dieren gebruikt, door ze meermalen opnieuw in te zetten. Het aantal dieren kan niet verder verlaagd worden, omdat de dieren tussendoor voldoende rusttijd moeten krijgen. Door gebruik van de bovengenoemde haptic horse wordt het aantal trainingssessies in levende dieren verminderd.

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

Alle studenten diergeneeskunde moeten leren werken met paarden voor hun latere werk als dierenarts. Daarom moeten ze ook praktische vaardigheden opdoen met echte paarden. Zo sluit de opleiding het beste aan op de praktijk, wat de kwaliteit van hun toekomstige werk ten goede komt.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt mogelijk te houden.

1. Bij de huisvesting wordt veel aandacht besteed aan het dierenwelzijn. Dieren worden in een ruime box met dik stro gehuisvest. De dieren krijgen als het mogelijk is weidegang. Ze krijgen lichaamsbeweging m.b.v. een stapmolen.
2. Het welzijn en de gezondheid van de dieren worden elke dag gecontroleerd.
3. Door die dagelijkse controle worden kwalen snel gezien en behandeld.
4. Elk dier krijgt een rusttijd na inzet in het onderwijs.

[

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

21-03-2016

Beoordeling achteraf

Nee

Andere opmerkingen

Nee